

חומש עם רש"י • כי תצא • שביעי

Complete Word-for-Word Interlinear • Navy & Gold Edition

KI TEITZEI • 7TH ALIYAH

CHAPTER PREVIEW

In this aliyah, Hashem gives us a beautiful and wide-ranging series of mitzvos that touch upon how we treat our fellow Yid, especially the vulnerable, as well as the integrity of our business dealings and the foundational laws of yibum. We begin with the strict prohibition against withholding a worker's wages, reminding us to be sensitive to the poor and needy who rely on their daily pay. The Torah then transitions to laws of justice, warning against perverting the judgment of converts and orphans, and details the agricultural gifts of shich'chah (forgotten sheaves) and the leftovers of olives and grapes that must be left for the poor. We also learn the halachos of malkus (lashes) for those who violate certain prohibitions, and the famous issur of muzzling an ox while it is threshing.

Moving further, the Torah introduces the sensitive and holy process of yibum (levirate marriage) and chalitzah, which preserves the name of a brother who passed away without children. This is followed by the severe warning against using dishonest weights and measures in our business dealings, a sin that Hashem calls an abomination. Finally, the aliyah concludes with the crucial, eternal mitzvah to remember what the wicked nation of Amalek did to us on our way out of Mitzrayim, and the command to blot out their memory once Hashem grants us rest from our enemies.

All introductions, summaries, and contextual notes are the editor's commentary and are not part of the original text.

פסוק א

Pasuk 1

לא תעשק שכיר עני ואביון או מאחידך או מגרדך אשר

who is from your stranger or from your brothers and destitute poor a hired worker oppress You shall not

בארצך בשעריך:

within your gates in your land

רש"י

לא תעשק שכיר. והלא כבר כתוב? אלא לעבר על האביון בשני

with two the needy one regarding to transgress rather written already but is it not a hired servant oppress Do not

לאביון, "לא תעשק שכיר" שהוא עני ואביון, ועל העשיר כבר

already the wealthy one and regarding and needy poor who is a hired servant the wages of withhold do not prohibitions

הזהר ויקרא י"ט "לא תעשק את רעהך" ב"מ ס"א :

61a Bava Metzia your fellow — oppress do not 19 Vayikra he was warned

רש"י

אביון. התאב לכל דבר:

thing for every who longs An indigent

רש"י

מגדך. זה גר צדק:
of righteousness a convert this from your stranger

רש"י

בשעריך. זה גר תושב האוכל נבלות:
carriage who eats resident a convert this within your gates

רש"י

אשר בארצך. לרבות שכר בהמה וכלים בבא מציעא ק"א :
111b Metzia Bava and utensils an animal the hire of to include are in your land that

פסוק ב

Pasuk 2

בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא תָבוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא וְאֵלָיו הוּא
he and to it he is poor for the sun upon it shall go down and not his wage you shall give On his day
נִשָּׂא אֶת נַפְשׁוֹ וְלֹא יִקְרָא עָלֶיךָ אֵל יְהוָה וְהָיָה בְּךָ חַטָּא:
sin in you and there will be Hashem to against you he will call lest his soul — lifts

רש"י

ואליו הוא נשא את נפשו. אל השכר הזה הוא נושא את נפשו למות, עלה בכפוש
on the ramp he climbed to die his life — lifts he this the wage to his soul — lifts he and to it
וְנִתְּלָה בְּאֵילָן סַפְרִי; ב"מ קי"ב :
112 Bava Metzia Sifrei on a tree and hung

רש"י

והיה כך חטא. מכל מקום, אלא שממהרין לפרע על ידי הקורא ספרי :
Sifrei the one who cries means of by to punish that they hasten but place from any a sin in you and it will be

פסוק ג

Pasuk 3

לֹא יוֹמְתוּ אָבוֹת עַל בָּנִים וּבָנִים לֹא יוֹמְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ
each man fathers for shall be put to death not and children children for fathers shall be put to death Not
בְּחַטָּאוֹ יוֹמְתוּ:
they shall be put to death for his own sin death

רש"י

לא יומתו אבות על בנים. בפדות בנים, ואם תאמר בפון בנים, פכר
already children for the sin of you will say and if children by the testimony of children by fathers shall be put to death Not
נֶאֱמַר אִישׁ בַּחטָּאוֹ יוֹמְתוּ סַפְרִי; סנהדרין כ"ז :
27 Sanhedrin Sifrei shall be put to death for his own sin every man it is said

רש"י

איש בחטאו יומתו. אבל מי שאינו איש מת בעון אביו, והקטנים מתים
die and the minors his father for the sin of dies a man who is not one but shall be put to death for his sin A man
בעון אבותם בידי שמים ספרי :
Sifrei Heaven by the hands of their fathers for the sin of

פסוק ד

Pasuk 4

לא תטה משפט גר יתום ולא תחבל בגד אלמנה:
a widow the garment of take in pawn and you shall not or an orphan a stranger the judgment of subvert You shall not

רש"י

לא תטה משפט גר יתום. ועל העשיר כבר הזהר דברים ט"ז
16 Devarim he was warned already the rich man and regarding or an orphan a stranger the judgment of pervert You shall not
"לא תטה משפט", ושנה בעני לעבר עליו בשני לאוין,
negative commandments with two over it to transgress regarding the poor and it repeated judgment" pervert "You shall not
לפי שנקל להטות משפט עני יותר משל עשיר, לכה הזהיר ושנה
and repeated He warned therefore a rich man than that of more a poor man the judgment of to pervert that it is easy because
עליו ספרי :
Sifrei concerning him

רש"י

ולא תחבל. שלא בשעת הלואה:
the loan at the time of not take to pledge and not

פסוק ה

Pasuk 5

וזכרת כי עבד היית במצרים ויפדה יהוה אלהיך משם
from there your God Hashem and He redeemed you in Mitzrayim you were a slave that And you shall remember
על כן אנכי מצוה לעשות את הדבר הזה:
this the matter — to do command you I . therefore

רש"י

וזכרת. על מנת כן פדיתיה, לשמר חקותי אפלו יש חסרון פיס
pocket loss of there is even if My statutes to keep Iredeemed you this condition of on And you shall remember
בדבר:
in the matter

פסוק ו

Pasuk 6

כי תקצר קצירך בשדה ושכחת עמר בשדה לא תשוב לקחתו
to take it turn back do not in the field a sheaf and you forget in your field your harvest you reap When

לִגְר לִיתוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה יִהְיֶה לְמַעַן יְבָרְכֶךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכֹל

in all your God Hashem He will bless you so that it shall be and for the widow for the orphan for the stranger

מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ:

your hands the work of

רש"י

ושכחת עמר. ולא גדיש, מכאן אמרו, עמר שיש בו סאתים ושכחו אינו שכחה

shichcha is not and he forgot it two Seahs in it that has a sheaf they said from here a stack and not a sheaf and you forgot

פאה ו' מ"ב :

Mishnah 6 chapter 6 Peah

רש"י

בשדה. לרבות שכחת קמה ששכח מקצתה מלקצר:

from harvesting a part of it that he forgot standing corn forgetfulness of to include in the field

רש"י

לא תשוב לקחתו. מכאן אמרו, שלאחריו שכחה, שלפניו אינו

is not that which is before him is forgotten sheaf that which is behind him they said from here to take it go back you shall not

שכחה, שאינו בכל תשוב פאה מ"ד; כבא מציעא י"א :

page 11a Metzia Bava chapter 6 mishnah 4 Peah you shall not go back under the prohibition of since it is not forgotten sheaf

רש"י

למען יברכך. ואע"פ שבאת לידו שלא במתכוון, ק"ו לעושה

for one who does all the more so intention without into his hand that it came and even though He will bless you so that

במתכוון. אמר מעתה נפלה סלע מידו ומצאה עני ונתפרנס בה — הרי

behold with it and supported himself a poor man and found it from his hand a Sela there fell from now say with intention

הוא מתברך עליה ספרי :

Sifrei on account of it is blessed he

פסוק ז

Pasuk 7

כִּי תַחַבֵּט זֵיתְךָ לֹא תִפְאַר אַחֲרֶיךָ לִגְר לִיתוֹם וְלֹאֲלֻמָּנָה

and for the widow for the orphan for the stranger after you remove the beauty do not your olive tree you beat When

יִהְיֶה:

it shall be

רש"י

לא תפאר. לא תטל תפארתו ממנו חולין קל"א, מכאן שמניחין פאה לאילן:

for the tree peah that we leave from here 131b Chullin from it its glory take do not you shall glorify not

רש"י

אחריך. זו שכחה:

forgotten sheaves this is behind you

פסוק ח

כִּי תִבְצֹר כְּרֶמֶךָ לֹא תַעֲלִיל אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתּוֹם וְלֹא לְמָנָה
and for the widow for the orphan for the stranger after you glean do not your vineyard you harvest When

יִהְיֶה:

it shall be

רש"י

לֹא תַעֲלִיל. אִם מְצֵאתָ בוֹ עוֹלָלוֹת, לֹא תִקְחֶנָּה. וְאִי זֶה הִיא עוֹלָלוֹת? כָּל
any tender clusters is this and which take them do not tender clusters in it you found if shall you glean not
שָׂאִין לָהּ לֹא כֶּתֶף וְלֹא נֶטֶף. יֵשׁ לָהּ אֶחָד מֵהֶם — הֲרִי הִיא לְבַעַל
belongs to the owner it behold of them one to it if there is a dripping nor a shoulder neither to it that has not
הַבַּיִת סֵפֶרָא ; וְרֵאִיתִי בְּתַלְמוּד יְרוּשָׁלַּמִּי אִי זֶה הִיא כֶּתֶף? פְּסִיגִין זֶה עַל
upon this branches lying a shoulder is this which Yerushalmi in the Talmud and Isaw Sifra of the house
גַּב זֶה, נֶטֶף — אֵלּוּ הַתְּלוּיֹת בְּשֻׁדְרָה וְיֹרְדוֹת:
and descending from the main stem those hanging these are a dripping this the back of

פסוק ט

וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל כֵּן אֲנֹכִי מִצְוֶה
command you I therefore Mitzrayim in the land of you were a slave that And you shall remember

לַעֲשׂוֹת אֶת הַדָּבָר הַזֶּה:

this the matter — to do

פסוק י

כִּי יִהְיֶה רִיב בֵּין אֲנָשִׁים וְנִגְשׁוּ אֶל הַמִּשְׁפָּט וּשְׁפָטוּם
and they judge them the judgment to and they approach men between a dispute there will be When
וְהַצְדִּיקוּ אֶת הַצְדִּיק וְהִרְשִׁיעוּ אֶת הָרָשָׁע:
the wicked one — and they condemn the righteous one — and they justify

רש"י

כִּי יִהְיֶה רִיב. סוּפָם לְהִיטֵב נָגְשִׁים אֶל הַמִּשְׁפָּט. אָמַר מֵעַתָּה אֵין שָׁלוֹם יוֹצֵא
coming out peace there is no from now say the judgment to approaching is to be their end a quarrel there will be If
מִתּוֹךְ מְרִיבָה, מִי גָרַם לָלוֹט לְפָרֵשׁ מִן הַצְדִּיק? הָיִי אוֹמֵר זֶה מְרִיבָה:
the quarrel this is saying be the righteous man from to separate for Lot caused who a quarrel from the midst of

רש"י

וְהִרְשִׁיעוּ אֶת הָרָשָׁע. יָכוֹל כָּל הַמִּתְחַיְבִּין בְּדִין לֹקִין, תַּלְמוּד לֹמַר
says the teaching receive lashes in judgment who are found guilty all one might think the wicked — and they shall condemn
— וְהִיא אִם בֵּן הַכּוֹת הָרָשָׁע. פְּעָמִים לֹקָה וּפְעָמִים אֵינוֹ לֹקָה.
receive lashes he does not and sometimes he receives lashes sometimes the wicked beating worthy of if and it shall be
וּמִי הוּא הַלֹּקָה? לָמַד מִן הָעֲנָן, "לֹא תַחֲסֹם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ" — לֹא שְׁלֹא
that is not a prohibition in its threshing an ox muzzle do not the context from learn who receives lashes is he and who

נתק לעשה עי' ספרי; מכות י"ג :
13 Makkot Sifrei see to a positive command attached

פסוק יא

Pasuk 11

וְהָיָה אִם בֵּן הַכּוֹת הַרְשָׁע וְהַפִּילוֹ הַשֹּׁפֵט וְהַכָּהוּ לְפָנָיו
before him and strike him the judge and shall cast him the wicked one flogging is deserving of if and it shall be
down

כְּדִי רְשָׁעוֹ בְּמִסְפָּר:
by number his wickedness according to

רש"י

והפילו השפט. מלמד שאין מלקין אותו לא עומד ולא יושב אלא
but rather sitting and not standing not him lash that we do not this teaches the judge And he shall cast him
down

מטה מכות כ"ב :
22b Makkot bent over

רש"י

לפניו כדי רשעתו. ולאחריו כְּדִי שְׁתִּים, מִכָּאן אָמְרוּ מִלְּקִין אוֹתוֹ
him they lash they said from here two corresponding to and behind him his wickedness corresponding to in front of him
שְׁתֵּי זָדוֹת מִלְּאַחֲרָיו וּשְׁלִישׁ מִלְּפָנָיו ספרי; מכות כ"ב :
22 Makkot Sifrei from in front of him and one-third from behind him parts two

רש"י

במספר. ואינו נקוד במספר, למד שהיא דבוקה, לומר במספר ארבעים ולא
and not forty by the number of to say connected that it is this teaches by the number voweled and it is not by a number
ארבעים שלמים, אלא מנין שהוא סוכם ומשלים לארבעים והם ארבעים חסר
minus forty and they are to forty and completes sums up that it a count but rather complete forty
אחת שם :
there one

פסוק יב

Pasuk 12

ארבעים יפנו לא יסיה פן יסיה להכתו על אלה מכה רבה
many a blow these upon to strike him he will exceed lest he shall exceed not he shall strike him Forty

ונקלה אחיה לעיניך:
before your eyes your brother and be degraded

רש"י

לא יסיה. מכאן אזהרה למכה את חברו עי' כתובות ל"ג :
33 Kesubos see his fellow — for one who strikes is a prohibition from here exceed He shall not

ונקלה אחיר. כל היום קוראו רשע, ומשלקה קראו אחיר:
thy brother it calls him but once lashed wicked it calls him the day all thy brother And should seem vile

פסוק יג

Pasuk 13

לא תחסם שור בדישו:

during its threshing an ox muzzle You shall not

רש"י

לא תחסם שור. דבר הפתוב, בהוה, והוא הדין לכל בהמה
domesticated animals for all is the law and it of what usually occurs the Scripture spoke an ox muzzle You shall not
חיה ועוף העושים במלאכה שהיא בדבר מאכל; אם כן למה נאמר שור?
ox is it said why so if food with a matter of that is work that do and fowl wild beasts
להוציא את האדם ספרי; כבא מציעא פ"ח :
chapter eight Metzia Bava Sifrei man — to exclude

רש"י

בדישו. יכול יחסמו מבוץ? תלמוד לומר "לא תחסם שור" —
an ox shall you muzzle not says the teaching from the outside he may muzzle it one might think when he threshes
מכל מקום; ולמה נאמר די? לומר לה מה די? מיוחד דבר שלא נגמרה
is completed that not a thing is characterized threshing just as to you to say threshing is it said and why place from any
מלאכתו וגדולו מן הארץ, אף כל פיוצא בו, יצא החולב והמגבן
and one who cheeses one who milks excluded is to it similar every so the earth is from and its growth its work
והמחבץ שאין גדולו מן הארץ, יצא הלש והמקטר שנגמרה
since is completed and one who shapes one who kneads excluded is the earth is from growth whose not and one who churns
מלאכתו לחלה, יצא הבודל בתמרים ובגרוגרות שנגמרה מלאכתו למעשר
for tithing their work since is completed and with dried figs with dates one who separates excluded is for Challah its work
ספרי; ב"מ פ"ט :
chapter nine Bava Metzia Sifrei

פסוק יד

Pasuk 14

כי ישובו אחים יחדו ומת אחד מהם ובן אין לו לא תהיה אשת
the wife of shall be not to him there is not and a son of them one and dies together brothers dwell When
המת החוצה לאיש זר יבמה יבא עליה ולקחה לו לאשה
for a wife to himself and take her upon her shall come her brother-in-law strange to a man outside the deceased
ויבמה:
and perform levirate marriage

רש"י

כי ישובו אחים יחדו. שהיתה להם ישיבה אחת בעולם, פרט לאשת אחיו
his brother the wife of excluding in the world one a dwelling to them that there was together brothers dwell When

שְׁלֹא הָיָה בְּעוֹלָמוֹ סַפְרִי; יְבָמוֹת י"ז :

17 Yevamos Sifrei in his world was who not

רש"י

יחדו. המִּתְקָדִים בַּנִּתְּחָה, פָּרַט לְאַחִיו מִן הָאֵם שָׁם :

there the mother from his brother excluding in the inheritance those who are associated Together

רש"י

ובן אין לו. עֵינַי עָלָיו, בֶּן אוֹ בַת אוֹ בֶן הַבֵּן אוֹ בַת הַבֵּן

the son a daughter of or the son a son of or a daughter or a son concerning him investigate to him there is not And a son

אוֹ בֶּן הַבֵּת אוֹ בַת הַבֵּת עַי' יְבָמוֹת כ"ב :

22b Yevamos see the daughter a daughter of or the daughter a son of or

פסוק טו

Pasuk 15

וְהָיָה הַבְּכוֹר אֲשֶׁר תֵּלֵד יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו הַמֵּת וְלֹא

so that not the dead his brother the name of upon shall succeed she bears whom the firstborn and it shall be

יִמָּחַה שְׁמוֹ מִיִּשְׂרָאֵל:

from Yisrael his name shall be blotted out

רש"י

וְהָיָה הַבְּכוֹר. גְּדוֹל הָאֲחִים הוּא מַיְבָמָה אוֹתָהּ סַפְרִי; יְבָמוֹת כ"ד :

24 Yevamos Sifrei with her performs levirate marriage he the brothers the eldest of the firstborn And it shall be

רש"י

אֲשֶׁר תֵּלֵד. פָּרַט לְאִלּוֹנִית שְׂאִינָה יוֹלְדָת:

capable of bearing who is not a sterile woman excluding she will bear whom

רש"י

יָקוּם עַל שֵׁם אָחִיו. זֶה שֵׁיבָם אֶת אִשְׁתּוֹ יִטַּל נִחְלַת הַמֵּת

the deceased the inheritance of shall take his wife — who performs yibbum this his brother the name of in he shall succeed

בְּנִכְסֵי אָבִיו:

his father in the property of

רש"י

וְלֹא יִמָּחַה שְׁמוֹ. פָּרַט לְאִשְׁתּוֹ סָרִיס שְׁשֻׁמוֹ מְחוּי יְבָמוֹת כ"ד :

24 Yevamos is wiped out whose name a castrate the wife of excluding his name shall be wiped out and not

פסוק טז

Pasuk 16

וְאִם לֹא יִחַפֵּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת יְבָמָתוֹ וְעָלָתָה יְבָמָתוֹ הַשְּׂעֵרָה אֶל

to to the gate his sister-in-law then shall go up his sister-in-law — to take the man desires not And if

הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה מֵאִין יְבָמִי לְהָקִים לְאַחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה

he wished not in Yisrael a name for his brother to establish my brother-in-law refuses and she shall say the elders

יבמי:

to marry me

רש"י

השערה. כתרנומו — לתרע בית דינא:

judgment the house of to the gate of as its translation to the gate

פסוק יז

Pasuk 17

וקראו לו זקני עירו ודברו אליו ועמד ואמר לא

I do not and say and he shall stand to him and they shall speak his city the elders of to him And they shall call

חפצתי לקחתה:

to take her desire

רש"י

ועמד. בעמידה ספרי :

Sifrei in standing And he shall stand

רש"י

ואמר. בלשון הקדש, ואף היא דבריה בלשון הקדש יבמות ק"ו;

106b Yevamos the holiness in the language of her statements she and even the holiness in the language of And he shall say

ספרי :

Sifrei

פסוק יח

Pasuk 18

ונגשה ובמתו אליו לעיני הזקנים וחקלצה נעלו מעל

from upon his shoe and she shall remove the elders before the eyes of to him his sister-in-law and she shall approach

רגלו וירקה בפניו וענתה ואמרה ככה יעשה לאיש אשר

who to the man shall be done thus and she shall say and she shall call out in his presence and she shall spit his foot

לא יבנה את בית אחיו

his brother the house of — will build not

רש"י

וירקה בפניו. על גבי קרקע שם :

there the ground the top of upon before his face And she shall spit

רש"י

אשר לא יבנה. מכאן למי שחלץ שלא יחזר ויבם, דלא כתיב

is it written for not and perform yibum he shall return that not who performed chalitzah for one from here build will not that

"אשר לא בנה", אלא "אשר לא יבנה", כיון שלא בנה — שוב לא יבנה

build he shall not again build he did not since build" he shall not "that but rather build" did not "who

יבמות י'; עי' ספרי :

Sifrei see 10 Yevamos

וְנִקְרָא שְׁמוֹ בְּיִשְׂרָאֵל בֵּית חָלוּץ הַנָּעֹל:

shoe the removed the house of in Yisrael his name and shall be called

רש"י

ונקרא שמו וגו'. מצוה על כל העומדים שם לומר "חלוץ הנעל" ספרי;

Sifrei shoe "the removed to say there those standing all upon it is a mitzvah etc. his name And shall be called

יבמות ק"ו :

106 Yevamos

כִּי יִנָּצוּ אַנְשֵׁים יַחְדָּו אִישׁ וְאָחִיו וְקָרְבָּה אִשְׁתּוֹ הָאֶחָד לְהַצִּיל אֶת

— to rescue the one the wife of and approaches and his brother a man together men fight When

אִשָּׁה מִיָּד מַכְהוּ וְשָׁלְחָה יָדָהּ וְהִזְיקָהּ בְּמַבְשָׁיו:

by his genitals and seizes him her hand and she puts out his smiter from the hand of her husband

רש"י

כי ינצו אנשים. סופו לבא לידי מכות, כמו שנאמר מיד מכהו ,

him whosmiteth him from the hand of it is said just as blows to the hands of is to come its end men strive When

אין שלום יוצא מתוך ידי מצות ספרי :

Sifrei strife the hands of from the midst of coming out peace there is no

וְקָצַתָּ אֶת כַּפֶּה לֹא תַחוּס עֵינְךָ:

your eye shall pity not her hand — and you shall cut off

רש"י

וקצתה את כפה. ממון דמי בשתו, הכל לפי המביש והמתביש; או

or and the one shamed the one who shames according to all his shame the value of money her hand — And you shall cut off

אינו אלא ידה ממש? נאמר פאן "לא תחוס", ונאמר להלן בעדים זוממים

conspiring regarding witnesses further on and it is said pity do not here it is said literally her hand but is it not

דברים י"ט "לא תחוס", מה להלן ממון אף פאן ממון ספרי; עי' בבא קמא כ"ח

28a Kamma Bava see Sifrei it is money here so it is money further on just as pity do not 19 Devarim

:

לֹא יִהְיֶה לָּךְ בְּכִיסְךָ אָבֹן וְאָבֹן גְּדוֹלָה וְקֹטָנָה:

and a small a large and a weight a weight in your pouch to you there shall be Not

רש"י

אבן ואבן. משקלות:

weights and a stone A stone

רש"י

גדולה וקטנה. גדולה שמכחשת את הקטנה, שלא יחי נוטל בגדולה ומחזיר
and returning with the large taking he should be that not the small — that contradicts a great and a small A great

בקטנה ספרי:

Sifrei with the small

פסוק כג

Pasuk 23

לא יהיה לך בביתך איפה ואיפה גדולה וקטנה:

and a small a large and an eifah measure an eifah measure in your house to you there shall be Not

רש"י

לא יהיה לך. אם עשית כן, לא יהיה לך כלום עי' שם:

there see anything to you there will be not so you did if to you there shall be Not

פסוק כד

Pasuk 24

אבן שלמה וצדק יהיה לך איפה שלמה וצדק יהיה לך למען

so that to you shall be and honest perfect a measure to you shall be and honest perfect A weight

יאריכו ימיה על האדמה אשר יהוה אלהיה נתן לך:

to you gives your God Hashem which the land upon your days they will prolong

רש"י

אבן שלמה וצדק יהיה לך. אם עשית כן, יהיה לך הרבה:

much to you there will be so you did if to you shall be and just perfect A stone

פסוק כה

Pasuk 25

כי תועבת יהוה אלהיה כל עשה אלה כל עשה עול:

corruptly who acts everyone these things who does everyone your God is Hashem an abomination of For

פסוק כו

Pasuk 26

זכור את אשר עשה לך עמלק בדרך בצאתכם ממצרים:

from Mitzrayim when you went out on the way Amalek to you did what — Remember

רש"י

זכור את אשר עשה לך. אם שקרת במדות ובמשקלות הוי דואג מגרוי
from provocation of anxious be and in weights in measures you lied If to you did what — Remember

האויב, שנאמר משלי י"א "מאזני מרמה תועבת ה'", וכתוב בתריה "בא
Comes after it and it is written Hashem are an abomination of deceit Scales of 11 Mishlei as it is said the enemy

אֲשֶׁר קָרָה בְּדַרְךְ וַיִּזְנַב בָּךְ כָּל הַנִּחֲשָׁלִים אַחֲרֶיךָ וְאַתָּה עֵיף
were tired and you behind you the stragglers all in you and cut off on the way happened upon you who
וַיִּגַע וְלֹא יִרָא אֱלֹהִים:
God fear and he did not and weary

רש"י

אשר קרר בדרך. לשון מקרה; דבר אחר — לשון קרי
nocturnal pollution an expression of explanation another happenstance an expression of on the way met you Who
וטמא שקה מטמאן במשכב זכור; ד"א — לשון קר וחם, צננה
he cooled you and heat cold an expression of another explanation a male with lying of polluting them for he was and impurity
והפשירה מרתיחתה, שהיו כל האמות יראים לה לחם בכם ובא זה
this one and came against you to wage war afraid the nations all for they were from your boiling heat and made you lukewarm
והתחיל והראה מקום לאחרים; משל לאמבטי רותחת שאין כל בריה יכולה לירד
to go down was able creature any that no boiling to a bath a parable to others a place and showed and began
בתוכה, בא בן בליעל אחד קפץ וירד לתוכה, אע"פ שנכזה הקרה
he cooled it that he was burned even though into it and went down jumped one worthlessness a son of came into it
אותה בפני אחרים תנחומא :
Tanchuma others before —

רש"י

ויזנב בך. מפת זנב, חותך מילות וזורק כלפי מעלה תנחומא :
Tanchuma Above towards and throwing circumcisions cutting off the tail a blow of of you And he smote the tail

רש"י

כל הנחשלים אחריך. חסרי כח מחמת חטאם, שהיה הענן פולטן תנחומא
Tanchuma expelling them the cloud whom was their sin because of strength those lacking behind you those who lagged all of
:

רש"י

ואתה עיף ויגע. עיף בצמא, דכתיב "ויצמא שם העם למים" שמות י"ז
17 Shemos for water the people there And thirsted as it is written from thirst faint and weary faint And you
וכתיב אחריו "ויבא עמלק":
Amalek And came after it and it is written

רש"י

ויגע. בדרך:
from the journey and weary

ולא ירא. עמלק אלהים מלהרע לך:
you from harming God Amalek feared and not

והיה בהנחת יהוה אלהיך לך מכל איביך מסביב בארץ אשר
that in the land from around your enemies from all to you your God Hashem when grants rest And it shall be

יהוה אלהיך נתן לך נחלה לרשתה תמחה את זכר עמלק
Amalek the memory of — you shall blot out to possess it as an inheritance to you is giving your God Hashem

מתחת השמים לא תשכח:
forget do not the heavens from under

תמחה את זכר עמלק. מאיש עד אשה מעולל ועד יונק משור ועד ש
sheep and to from ox suckling and to from infant woman to from man Amalek the remembrance of — You shall wipe out

שמואל א ט"ו, שלא יהא שם עמלק נזכר אפלו על הבהמה, לומר בהמה
beast to say the beast on even mentioned Amalek the name of there will be so that not 15 I Shmuel

זו משל עמלק היתה פסיק' זוטר':
Zutrata Pesikta was Amalek from that of this

CHAPTER SUMMARY

The aliyah flows from interpersonal sensitivity and financial integrity to the national obligation of destroying evil. We start with the prohibition of delaying a worker's wages and the requirement to pay them on time, followed by the warning not to punish parents for the sins of their children, nor children for their parents. We are commanded to protect the rights of converts, orphans, and widows, leaving them the forgotten sheaves, olives, and grapes in our fields. The Torah then outlines the administration of malkus in court, the prohibition of muzzling an animal during work, and the detailed procedure of yibum and chalitzah when a man dies childless. After addressing the case of a woman who intervenes in a fight immodestly and the absolute requirement to keep honest weights and measures, the aliyah wraps up with the powerful command to remember the cowardly attack of Amalek and to completely blot out their memory from under the heavens.

The Torah is telling us something very deep about how we treat people when we are in a position of strength. Look at the mitzvah of paying a worker on time: "for they are needy and urgently depend on it." The Gemara is bothered by how easily a person can rationalize holding onto someone else's money for just one night, thinking, "What's the big deal? I'll pay him tomorrow." But the Torah warns us that to the worker, this is his entire life. When you hold the upper hand, whether you are an employer, a customer, or even just a friend who owes a small favor, you have a responsibility to feel the vulnerability of the other person.

This is the very opposite of the middah of Amalek that we read about at the end of the aliyah. What was the great sin of Amalek? "He surprised you on the march, when you were famished and weary." Amalek saw someone weak, tired, and lagging behind, and instead of showing mercy, they took advantage of that weakness. When we delay a worker's pay, or when we use dishonest weights and measures to squeeze out a few extra cents from an unsuspecting customer, we are, chas v'shalom, acting on that same ugly impulse of exploiting someone else's vulnerability for our own convenience.

True yiras Shamayim means that when Hashem puts you in a position of power, you use that power to protect and lift up the other person, not to make things easier for yourself. If you hire someone to do a job in your house, or if you owe someone money, do not make them chase you. Do not make them feel small or helpless just because you have the checkbook and they are waiting for it.

Today, make it a point to pay any outstanding bill, tip, or wage immediately, without making the other person ask or wait even a single extra hour.